

věci, kterých se na Anežce S-ské dopustil obžalovaný (tedy podniknutou souloží), měla tehdy již za sebou, poukázal správně nalézací soud se zřetelem k tomu, co svědek C. o chování Anežky S-ské uvedl, na tím větší povinnost obžalovaného dbáti toho, by děvče neklesalo ještě více, pozoroval-li snad na něm mravní nedostatky. Jakmile je tu poměr svěřenský ve smyslu zákona (§ 132 tr. zák.), chrání zákon před jeho zneužitím svodem k páčání nebo trpění smilného činu i osoby mravně ne zcela neporušené, je-li jen příčinou toho, že se svěřená osoba bez ohledu na to, zda, podle svého mravního založení povolněji či zdráhavěji, uvolila se ku smilnému činu, právě vliv na ni vykonaný se strany osoby, již je svěřena, jejíž za svedení třeba považovati (přemlouvání, sliby, lichocení, vzbuzení pohlavní žádosti a tím oslabení odolnosti činy k tomu směřujícími, vyhrůžka neb určitý druh násilí, nedosahující intensity v § 125 tr. zák. vyžadované a pod.). I když tedy rozsudek, nemaje to sice za dokázáno, bere přece v úvahu, že snad došlo k nějakému mravně závadnému styku Anežky S-ské s Františkem C-em a že snad Anežka S-ská pohládila vlasy obžalovanému, nepochybil, uznáv na skutkovou náležitost svedení Anežky S-ské ke smilným činům se strany obžalovaného ze zjištěného činu, že ji tento uchopil, odnesl do ložnice, položil na lože a vložil svůj úd do jejího přirození, avšak soulož nevykonal. Že by právě a bezprostředně k t o m u t o jednání obžalovaného byla Anežka S-ská dala mu jakýkoliv popud, obžalovaný ani sám ne tvrdil a nelze to vyvozovati ani z domnělého pohlazení vlasů, činu ani nepředcházejícího; vyšlo tedy to, že ona při nejmenším strpěla čin směřující nepochybně aspoň k pohlavnímu podráždění, tudíž čin smilný, jen z jeho vyličeného jednání, jímž on její vůli vedl za cílem právě vytčeným, takže správně bylo toto jednání kvalifikováno za svedení.

Čís. 3215.

Pro skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák. se nevyžaduje, by urážka dosáhla takového stupně, jak jej předpokládá přestupek proti bezpečnosti cti (§ 487 a násl. tr. zák.), nýbrž stačí projev nevážnosti, jímž pachatel vědomě zlehčuje úřední autoritu napadeného při konání jeho úřadu nebo jeho služby.

Spadá sem výtká obžalovaného při hlavním přelíčení státnímu zastupci, že byl protistranou (soukromým účastníkem) poštván.

Státu přísluší právo, by i v civilních sporech byla materiální pravda podle možnosti zjištěna. Pod skutkovou podstatu podvodu (§ 197 tr. zák.) spadá, zhotovila-li strana ve sporu padělané soukromé listiny a předložila-li je procesnímu soudu, jenž tím byl uveden v omyl.

Vadou nedostatku důvodů po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. trpí rozsudek nejen tenkrát, neuvádí-li pro výrok o rozhodné skutečnosti vůbec žádných důvodů, nýbrž i tenkrát, uvádí-li pro takový výrok formálně důvody, avšak jen takové, mezi nimiž a rozhodnou skutečností, jež má býti jimi odůvodněna, není vůbec logické spojitosti.

(Rozh. ze dne 7. července 1928, Zm II 476/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 30. září 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák., naproti tomu jí vyhověl, pokud čelila proti výroku rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc přikázal příslušnému okresnímu soudu v Opavě, by v rozsahu zrušení znovu o ní jednal a rozhodl, přihlížeje při tom k právoplatnému výroku o vině podle § 312 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice potud, pokud obžalovaný byl jím uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák. Výrok, odsuzující obžalovaného pro onen přestupek, napadá důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., leč neprávem. Rozsudek spatřuje, jak je patrné z jeho výroku ve spojení s rozhodovacími důvody, skutkovou podstatu tohoto přestupku v tom, že obžalovaný urazil při hlavním přelíčení, které se konalo dne 30. září 1927 proti němu v této trestní věci před nalézacím soudem, slovem při tomto líčení přítomného a svůj úřad vykonávajícího státního zástupce, vyjádřiv se ve své konečné řeči: »Der Staatsanwalt ist von der Gegenseite aufgehetzt worden.« Zmateční stížnost má pravdu, pokud tvrdí, že pouhé nezdvorné nebo neslušné chování k osobě chráněné § 68 tr. zák. při konání jejího úřadu nebo její služby nezakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák., je však na omylu, pokud má za to, že výrok obžalovaného nebyl takového rázu, by odpovídal pojmu urážky po rozumu § 312 tr. zák. Při přestupku podle § 312 tr. zák. vstupuje do popředí nikoli osoba, proti níž útok směřoval, nýbrž veřejná autorita, kterouž jest napadený vybaven. Nevyžaduje se tudíž, by urážka dosáhla takového stupně, jak předpokládá přestupek proti bezpečnosti cti (§ 487 tr. zák. a násl.), nýbrž stačí projev nevážnosti, jímž pachatel vědomě zlehčuje úřední autoritu napadeného při konání jeho úřadu nebo jeho služby. Uváží-li se, že státní zástupce má podle § 3 tr. ř. věnovati se stejnou péčí pozornost okolnostem k usvědčení obžalovaného i k jeho obraně příhodným, dlužno v onom výroku, jímž obžalovaný státnímu zástupci při vykonávání jeho úřadu před nalézacím soudem vytýkal, že byl druhou stranou (soukromým účastníkem) poštván, čemuž nelze rozuměti jinak, než že se jí dal poštvati, spatřovati projev nevážnosti, jímž byla úřední autorita státního zástupce zlehčována. Tohoto zlehčování úřední autority státního zástupce musil si obžalovaný podle skutkového zjištění rozsudku také býti vědom. Za tohoto stavu věci nelze napadenému rozsudku důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v onom výroku obžalovaného urážku slovem po rozumu § 312 tr. zák. Tvrdí-li stížnost, že výrok obžalovaného byl jen odpovědí na poznámku státního zástupce,

že se obžalovaný snaží posunouti spor na vedlejší kolej, neprovádí tím uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, ježto se nedrží v okruhu skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.). Stížnost namítá dále, že obžalovaný smí při hlavním přelíčení přednésti vše, co pokládá za příhodné k vyvrácení obžaloby. Lze připustiti, že obžalovanému přísluší takové právo, avšak toto právo má své meze, jež nesmějí býti překročeny. Neníť obžalovaný oprávněn, brániti se takovým způsobem, který vybočuje z mezí dovolené obrany a zabíhá na pole trestného chování a počínání. A tyto meze překročil obžalovaný pozastaveným výrokem, neboť předpisy trestního zákona jsou pro obžalovaného závaznými i při jeho projevech při hlavním přelíčení. Za tohoto stavu věci bylo zmateční stížnost, pokud směřuje proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., zavrhnouti jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou.

Výrok rozsudku, odsuzující obžalovaného pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák., jehož se podle výroku rozsudku a rozhodovacích důvodů dopustil tím, že, zhotoviv padělané soukromé listiny, pět faktur firmy K. a S., a předloživ je dne 6. června 1922 v Hradci Králové ve svém civilním sporu proti firmě Josef W. o 67.175 Kč s přísl. tamnímu krajskému soudu, uvedl tento soud v omyl, jímž měl stát utrpěti škodu na svém právu, by byl jeho orgány, vykonávajícími spravedlnost v civilních sporech, zjištěn pravý skutkový stav, pokud není oběma stranami připuštěn, napadá stížnost číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 3, 5 a 9 a) tr. ř. Pokud se stížnost po věcné stránce obírá otázkou, zda přísluší státu všeobecné právo na pravdu nebo všeobecné dohlédací právo a zda spadají tato práva pod pojem práv po rozumu § 197 tr. zák., stačí poznamenati, že bylo již v prvním rozhodnutí, Nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím v této věci vynesným (rozhodnutí ze dne 28. ledna 1927, č. j. Zm II 132/26, sb. n. s. č. 2632), zdůrazněno, že právo státu, jež mělo býti podle rozsudku jednáním obžalovaného poškozeno, není totožným se všeobecným dohlédacím právem státu, a k tomu dodati, že právo státu, jež má rozsudek na mysli, není ani totožným se všeobecným právem státu na pravdu. Stížnost vyslovuje dále právní názor, že z civilního řádu soudního nelze odvozovati ono právo státu, jež mělo býti podle napadeného rozsudku jednáním obžalovaného poškozeno, protože prý soud nemá v civilním sporu ani práva ani povinnosti, by zjistil materielní pravdu; je však zřejmě na omylu. Přehlíží celou řadu ustanovení civilního řádu soudního, jež odporují názoru stížností hájenému. Stačí tu poukázati k ustanovení § 178, jež ukládá stranám, by uvedly ve svých přednesech podle pravdy úplně a určitě všechny k odůvodnění jejich návrhů potřebné skutkové okolnosti; dále k ustanovení § 182, podle něhož má předseda při ústním líčení otázkami nebo jiným způsobem působiti k tomu, by byla podána všechna vysvětlení, jichž je třeba ke zjištění pravého skutkového stavu, a podle něhož jsou

i ostatní členové senátu oprávněni dotazovati se stran za účelem zjištění skutkového děje; dále k ustanovení § 183, jenž uvádí různé prostředky, jichž může předseda použití, by dostal povinností § 182 mu uloženým, tedy zejména též povinností, by působil k tomu, by byl pravý skutkový stav zjištěn. Z těchto a různých jiných ustanovení civilního řádu soudního, z nichž dovozuje i nauka, že má býti i v civilních sporech podle možnosti zjištěna materiální pravda, pokud jde o sporné skutečnosti, plyne, že státu přísluší právo, by byla jeho orgány, vykonávajícími spravedlnost, soudy, i v civilních sporech materiální pravda podle možnosti zjištěna. Z ustanovení § 266 c. ř. s., jehož se stížnost dovolává, vychází jen najevo, že se toto právo státu vztahuje toliko ke spornému skutkovému stavu, nikoli tedy i k oněm stranou tvrzeným skutečnostem, které byly odpůrcem přiznány způsobem v posléze uvedeném ustanovení zákona uvedeným. Tvrdí-li tudíž stížnost, že v civilním sporu je strana povinna udati pravdu jen, je-li vyslýchána pod přísahou, odporuje toto její tvrzení zřejmě ustanovení § 178 c. ř. s. Skutečnost, že nepravdivé údaje strany, přičítící se tomuto ustanovení zákona, nezakládají samy o sobě trestného činu, nemůže na tom nic změnit. Ostatně šlo v souzeném případě podle skutkových zjištění rozsudku nikoliv o pouhé nepravdivé tvrzení obžalovaného, nýbrž o jednání, záležející v tom, že obžalovaný, zhotoviv padělané soukromé listiny, faktury, předložil je ve svém civilním sporu s firmou Josef W. procesnímu soudu, u něhož se konalo ústní jednání v řečeném sporu, a uvedl tím procesní soud v omyl, by způsobil státu škodu na jeho právu, by byl jeho orgány, vykonávajícími spravedlnost v civilních sporech, zjištěn pravý skutkový stav, pokud není přiznán oběma stranami. Ve svých dalších vývodech snaží se stížnost, poukazujíc k tomu, že rozsudek zjišťuje, že ceny kanafasu, uvedené ve fakturách obžalovaným padělaných a procesnímu soudu předložených, odpovídaly tržové ceně kanafasu v době a na místě dluhované dodávky (čl. 357 odst. třetí obch. zák.) a že obžalovanému šlo o to, by svým jednáním upevnil a doložil svou žalobu a urychlil skončení sporu, dokázati, že obžalovaný nemohl míti v úmyslu, způsobiti státu škodu na onom právu, když tu nebylo vůbec možnosti, by toto právo bylo poškozeno. Zmateční stížnost jest i tu na omylu. Skutečnosti jí v tomto směru zdůrazňované nasvědčují sice tomu, že firma Josef W. nemohla býti jednáním obžalovaného, jemuž příslušel proti ní bezpodmínný nárok na náhradu abstraktní škody ve smyslu čl. 357 odst. třetí obch. zák., na majetku poškozena, tak že je vyloučen úmysl obžalovaného, způsobiti této firmě škodu na majetku, nenasvědčují však nikterak tomu, že nemohlo vůbec dojíti ani k poškození státu na onom právu a že nelze v důsledku toho míti za to, že úmysl obžalovaného směřoval k tomu, by poškodil stát na tomto právu. Stížnost přehlíží v tomto směru zjištění rozsudku, že se obžalovaný domáhal v onom civilním sporu s firmou Josef W. náhrady konkrétní škody a že ve fakturách obžalovaným padělaných a procesnímu soudu předložených bylo též poznamenáno, že obžalovaný zboží tam uvedené skutečně koupil a že za ně zaplatil ceny tam vyznačené, ač to neodpovídalo pravdě. Podle

tého, co uvedeno, není rozsudek ani v tomto směru stížen zmatkem podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Po stránce formální vytýká stížnost rozsudek, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., mezi jiným vadu nedostatku důvodů pro výrok o rozhodné skutečnosti, že krajský soud v Hradci Králové byl jednáním obžalovaného uveden v omyl. V tomto směru nelze stížnosti upřít oprávnění. Vadou nedostatku důvodů po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. trpí rozsudek nejen tenkrát, neuvádí-li pro výrok o rozhodné skutečnosti vůbec žádných důvodů, nýbrž i tenkrát, uvádí-li pro takový výrok formálně důvody, avšak jen důvody takové, mezi nimiž a rozhodnou skutečností, jež má býti jimi odůvodněna, není vůbec logické spojitosti. V projednávaném případě dovolává se rozsudek na odůvodnění svého výroku, že procesní soud byl jednáním obžalovaného uveden v omyl, pouze skutečností, že tento soud přečetl faktury obžalovaným padělané a soudu předložené a vzal jejich obsah na vědomí, dal je stranám k vyjádření a ony uznaly jejich pravost. Z těchto skutečností neplyne však nikterak logicky, že procesní soud byl jednáním obžalovaného skutečně uveden v omyl, t. j. že pokládal nejen faktury za pravé, nýbrž i jejich obsah za správný. Odůvodnění výroku rozsudku o skutečnosti, že obžalovaný uvedl svým jednáním procesní soud v omyl, je tudíž tak nedostatečné, že se rovná úplnému nedostatku důvodů, a poněvadž se vada ta týká skutečnosti rozhodující, ježto jde o skutkovou náležitost dokonání podvodu, jest rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř. Bylo tudíž, aniž bylo třeba obírat se dalšími výtkami s hlediskem § 281 čís. 3 a 5 tr. ř. činěnými, vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti, rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., jako zmatečný zrušiti, dále zrušiti jej v důsledku toho také ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc, ježto jde již jen o přestupek, přikázati příslušnému okresnímu soudu, t. j. okresnímu soudu v Opavě (§§ 51, 56 tr. ř.), k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení (§ 288 odst. druhý čís. 1 a čís. 3 tr. ř.). Na okresním soudě bude též, by, kdyby nedospěl k přesvědčení, že byl procesní soud jednáním obžalovaného skutečně uveden v omyl, uvažoval též o tom, zda tu není aspoň skutková podstata nedokonání podvodu, dále, by, přihlížeje k tomu, že padělané faktury byly procesnímu soudu předloženy při ústním jednání ze dne 6. června 1922 a že obžalovaný byl vyslechnut jako podezřelý z podvodu tu v úvahu přicházejícího teprve po uplynutí jednoho roku po tomto činu, dne 20. srpna 1923, zkoumal a se vyslovil o tom, zda není přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. obžalovanému za vinu kladený promlčen.

Čís. 3216.

K naplnění skutkové podstaty § 170 tr. zák. se vyžaduje, by pachatel jednal v úmyslu zkrátiti práva třetí osoby, na př. by jednal v úmyslu, by pojišťovna vyplatila náhradu, kterou není povinna, aniž